

SOCIÁLNÍ REFORMA I.

Vladimír Šiška, I. náměstek ministra, MPSV

Cíle reformy pro rok 2011

Ministerstvo práce a sociálních věcí zpracovalo návrhy změn, které by měly počátkem roku 2011 zahájit legislativní proces sociální reformy a z velké většiny nabýt účinnost od 1. ledna 2012.

Cíle reformy:

- lepší zacílení a adresnost sociálních dávek;
- dosažení maximální možné účelnosti dávek;
- zefektivnění práce orgánů státní správy;
- snížení administrativní zátěže pro uživatele služeb;
- úspory prostředků ze státního rozpočtu
- zkvalitnění systému péče o ohrožené děti
- podpora sladění rodinného a pracovního života u rodin s dětmi

Obecně je cílem legislativních změn v oblasti dávek nashromáždit díky zvýšení efektivity dostatek prostředků pro výplatu dávek osobám, které je potřebují, a přitom snížit celkový objem prostředků vynakládaných na oblast poskytování dávek ze státního rozpočtu.

Ministerstvo práce a sociálních věcí, název útvaru, adresa

tel: xxx xxx xxx, e-mail: jméno@mpsv.cz, www.mpsv.cz, www.noviny-mpsv.cz

Základní nástroje reformy

Nástrojem k dosažení cílů jsou zejména tyto mechanismy:

- zavedení jednotného výplatního místa dávek;
- snížení počtu vyplácených dávek jejich agregací do větších celků;
- zavedení efektivního hodnocení příjmů žadatelů o dávky; na druhou stranu bude v hodnocení příjmové situace žadatele brán zřetel nejen na jeho osobní příjmy, ale také na příjmové poměry osob, které mají k žadateli vyživovací povinnost nebo bydlí ve společné domácnosti;
- dávky budou vypláceny striktně podle jejich účelu prostřednictvím elektronického platebního prostředku, přičemž příjemce dávky bude rozhodovat o úhradě určité služby či zboží přímo poskytovatelům těchto služeb či zboží; (úhrada za péči, dovoz jídla, pobytové zařízení,..)

Tyto mechanismy budou promítnuty do všech relevantních agend MPSV.

Pilíře reformy v roce 2011

Připravované legislativní změny lze rozdělit do následujících pilířů:

- Sjednocení výplaty dávek;

změny v oblasti výplaty nepojistných dávek sociální ochrany

- Změny v oblasti péče a zabezpečení zdravotně postižených osob;

bude nově upraveno poskytování příspěvku na péči a dalších dávek, bude zpracován zákon o koordinované rehabilitaci a o dlouhodobé péči

- Změny v oblasti zabezpečení osob v hmotné nouzi;

dojde k úpravě výplaty jednotlivých dávek s ohledem na cíle reformy a k úpravě organizace veřejné služby

- Změny v oblasti práce a zaměstnanosti;

dojde k novelizaci zákona o zaměstnanosti zejména v oblasti nelegální práce, zaměstnávání osob se zdravotním postižením a kontrolní činnosti

- Změny v oblasti rodinné politiky a péče o děti;

dojde ke změnám v sociálně-právní ochraně dětí a bude připraven zákon o službách péče o děti umožňující alternativní péči o předškolní děti zejména rodičovskou výpomoc

Pilíř I. Sjednocení výplaty dávek

Pilíř I. Sjednocení výplaty dávek

MPSV připravilo záměr sjednocení procesu výplaty nepojistných dávek sociální ochrany, tak aby o těchto dávkách rozhodoval jediný orgán, jako jednotné místo kontaktu žadatelů o dávky, nikoliv celá řada různých orgánů státní správy a samosprávy, tak jako tomu je doposud.

Tímto jediným orgánem by měl být Úřad práce ČR.

Pilíř I. Sjednocení výplaty dávek

Úřady práce

přídavek na dítě,
příspěvek na bydlení
rodičovský příspěvek
porodné
pohřebné
dávky péstounské péče

Obecní úřad

příspěvek na živobytí
mimořádnou okamžitou
pomoc
doplatek na bydlení
příspěvek nevidomým na
krmivo pro vodícího psa
příspěvek na užívání bytu a
garáže

Obecní úřad s rozšířenou působností

příspěvek na péči
mimořádnou okamžitou pomoc
osobám ohroženým sociálním
vyloučením
jednorázové příspěvky na opatření
zvláštních pomůcek
příspěvek na úpravu bytu
příspěvek na zakoupení, celkovou
opravu a zvláštní úpravu motorového
vozidla
příspěvek na provoz motorového
vozidla
příspěvek na individuální dopravu
průkazy TP, ZTP a ZTP/P.

Úřad práce

Pilíř II. Osoby se zdravotním postižením

Pilíř II. Osoby se zdravotním postižením

Sjednocení nepojistných dávek sociální ochrany pro osoby se zdravotním postižením

MPSV plánuje změnu ve struktuře dávek, a to tak aby z nepřehledného spektra mnoha dílčích dávek, které byly posuzovány a poskytovány samostatně u několika orgánů, vznikly nově pouze dvě agregované dávky

- opakující se příspěvek na mobilitu
- jednorázový příspěvek na zvláštní pomůcky.

Oba tyto příspěvky by měl posuzovat a vyplácet Úřad práce ČR .

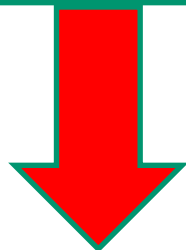

Pilíř II. Osoby se zdravotním postižením

Sjednocení nepojistných dávek sociální ochrany

Dávky na mobilitu

příspěvek na úhradu za užívání garáže
příspěvek na individuální dopravu
příspěvek na zakoupení motorového vozidla/příspěvku na celkovou opravu motorového vozidla
příspěvek na zvláštní úpravu motorového vozila
příspěvku na provoz motorového vozidla

Příspěvek na mobilitu

Dávky na pomůcky

příspěvek na opatření zvláštních pomůcek
příspěvek na úpravu bytu a
příspěvek na zvláštní úpravu motorového vozidla

Příspěvek na pomůcky

Ministerstvo práce a sociálních věcí, název útvaru, adresa

tel: xxx xxx xxx, e-mail: jméno@mpsv.cz, www.mpsv.cz, www.noviny-mpsv.cz

Pilíř II. Příspěvek na péči

Zůstane možnost zvolit si na jaké služby, respektive způsob zajištění péče, budu příspěvek čerpat.

- Prostředky jsou určeny pouze na nákup služeb (péče)
- U osoby blízké a zároveň kdy oprávněná osoba je ve věku 3-18 let nebude u pečující pohlíženo na příspěvek jako na příjem z hlediska daňových a pojistných povinností
- Nově zaveden institut asistenta sociální péče, tj. jiné, než blízké pečující osoby
- Příspěvek bude čerpán prostřednictvím elektronického platebního prostředku
- Příspěvek bude poskytován v takové výši, aby pokryl část nákladů péče (služeb). Na zbylé části se bude podílet člověk vyžadující péči a případně jeho rodina. Teprve v případě, že nemá dostatek prostředků a není pro něj dostupná ani pomoc osob, které k němu mají vyživovací povinnost, bude mít možnost získat doplatek od státu.
- Řízení bude zjednodušeno (sociální šetření v obvyklém rozsahu budou probíhat pouze v určitých indikovaných případech).

Pilíř II. Dlouhodobá péče

- Počet osob vyžadujících dlouhodobou péči bude zřejmě v závislosti na stárnutí obyvatelstva stoupat.
- MPSV bude s Ministerstvem zdravotnictví spolupracovat na přípravě nového zákona o dlouhodobé péči.
- Dlouhodobá péče bude oddělena od zdravotnické péče (akutní a následné) a také od sociálních služeb. Bude vytvořen samostatný systém dlouhodobé péče s vlastními standardy poskytované péče a vlastními zdroji financování, při zachování principu sdíleného financování péče z obou systémů, tj. zdravotního pojištění a příspěvku na péči.
- Určitou roli bude hrát i spoluúčast klienta ve formě úhrady části nákladů, stravy a ubytování ale také například možnost hradit si nadstandardní péči (standardní péči bude nutné definovat).
- V dlouhodobějším horizontu se počítá se zavedením státem podporovaného spoření občanů kombinovaného s pojištěním.

Pilíř III. Změny v oblasti zabezpečení osob v hmotné nouzi

Pilíř III. Změny v oblasti zabezpečení osob v hmotné nouzi

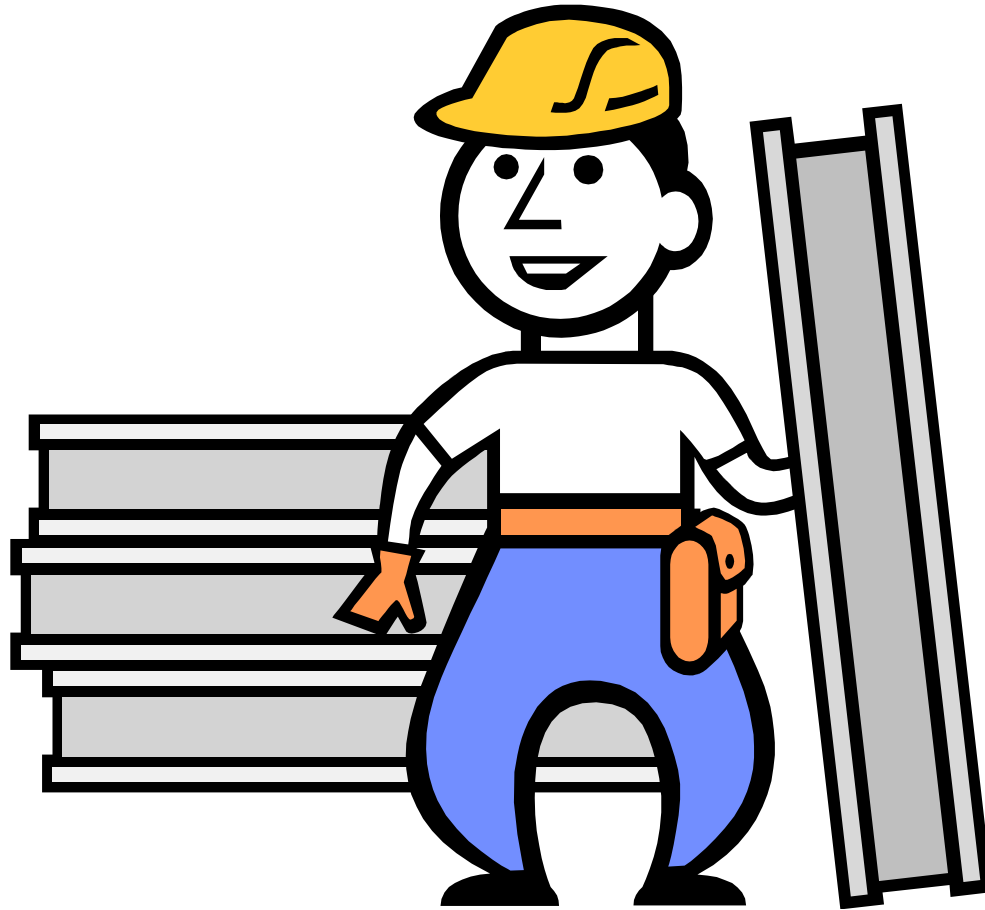
V oblasti hmotné nouze má dojít v souladu s cíli MPSV v letošním roce ke zpracování legislativních záměrů, které by měly zajistit zejména následující:

- Sjednocení různých druhů dávek a zjednodušení jejich struktury s cíle zlepšit cílenost a adresnost dávek;
- Výplata dávek na základě posouzení příjmové situace nejenom konkrétní osoby v hmotné nouzi, ale též dalších osob, které k ní mají vyživovací povinnost s cílem podpořit odpovědnost v rámci rodiny a upřednostnit ji před odpovědností státu;
- Výplata dávek ve věcné podobě prostřednictvím elektronického platebního prostředku, což by mělo zajistit větší kontrolu využití dávek a tedy jejich spotřebování na účel, ke kterému jsou určeny.

Ministerstvo práce a sociálních věcí, název útvaru, adresa

tel: xxx xxx xxx, e-mail: jméno@mpsv.cz, www.mpsv.cz, www.noviny-mpsv.cz

Pilíř IV. Změny v zaměstnanosti

Pilíř IV. Změny v zaměstnanosti – nelegální práce

Definice:

Nelegální práce bude definována takto: „Práce vykonávaná mimo pracovněprávní vztah pro právnickou nebo fyzickou osobu ve vztahu nadřízenosti a podřízenosti, podle pokynů této osoby, jejím jménem, na její náklady a odpovědnost.“ Nová definice umožní lepší postih nelegální práce, protože neobsahuje možnost výkonu práce podle „jiné smlouvy“ což je nejčastější způsob obcházení zákona podle stávající právní úpravy.

Kontrola:

Zákon také zakotví vyvratitelnou právní domněnku odpovědnosti za přešůpek a správní delikt spočívající v umožnění výkonu nelegální práce. Osoba, na jejímž pracovišti se vykonávala nelegální práce, bude tedy muset prokazovat že nelegální práci na svém pracovišti neumožnila. Bude sjednocen výkon kontrolní činnosti – kontrolním orgánem bude Státní úřad inspekce práce.

Sankce:

Maximální částka pokuty za výkon nelegální práce bude zvýšena z 10 000 Kč na 100 000 Kč. Naopak snížena bude maximální částka pokuty za neplnění oznamovací povinnosti nebo nevedení evidence podle zákona o zaměstnanosti z 500 000 Kč na 100 000 Kč.

Pilíř IV. Změny v zaměstnanosti – zprostředkování práce a rekvalifikace

Spolupráce se zaměstnavateli:

Úřad práce bude více spolupracovat se zaměstnavateli ve fázi monitoringu volných pracovních míst, nabízení cílených rekvalifikací a participaci na projektech zaměřených na zvýšení kvalifikace zaměstnanců a uchazečů o zaměstnání. Cílem bude této oblasti posílit konkurenceschopnost firem tím, že zvýšíme kvalifikaci zaměstnanců.

Agentury práce:

MPSV dále navrhuje, aby ÚP mohl více spolupracovat s agenturami práce. V praxi ÚP vytipuje určitou skupinu uchazečů s jejich souhlasem převede zprostředkování jejich zaměstnání na agenturu práce. Předpokládá se, že v takové skupině budou převažovat uchazeči obtížně umístitelní.

Rekvalifikace:

Zákon umožní aby si uchazeč o zaměstnání sám vybral poskytovatele rekvalifikace. Pro tento případ bude stanoven maximální limit úhrady ceny. Uchazeč se bude při tomto způsobu rekvalifikace podílet částečně na úhradě ceny.

Pilíř IV. Změny v zaměstnanosti – zaměstnávání osob se zdravotním postižením

Definice:

Za osoby se zdravotním postižením se budou považovat pouze osoby, které byly orgánem soc. zab. posouzeny jako invalidní. ÚP již nebude přisuzovat jiným osobám statut osoby zdravotně znevýhodněné.

Náhradní plnění:

Navrhuje se zrušit možnost plnění povinného podílu osob se zdrav. postižením odběrem výrobků nebo služeb nebo zadáváním zakázek zaměstnavatelům zaměstnávajícím zdrav. postižené kvůli problému tzv. přefakturace. Nově pouze dva způsoby, a to zaměstnávání těchto osob nebo odvodem do státního rozpočtu. Obě formy bude možno kombinovat. Toto opatření bude mít odloženou účinnost o jeden rok.

Pilíř IV. Změny v zaměstnanosti – příspěvek na zaměstnávání osob se zdravotním postižením

Snížení a spoluúčast zaměstnavatelů:

Navrhuje se snížit maximální výši příspěvku z 8 000 Kč měsíčně na 6 000 Kč. Maximální výše příspěvku bude limitována 90% skutečně vynaložených mzdových nákladů. Cílem této úpravy je zamezit zneužívání této podpory.

Srážky ze mzdy se nezapočítávají:

Dále se navrhuje, aby se částka odpovídající vynaloženým mzdovým nákladům snižovala o částku srážek ze mzdy. Tím bude do značné míry zamezeno nekalým praktikám některých zaměstnavatelů – úhrady neexistujících školení a jiných služeb za účelem vylákání části příspěvku.

Odstranění duplicit:

Dále se navrhuje, aby příspěvek nebyl poskytován na ty zaměstnance, kteří pracují na chráněných pracovních místech, na které je poskytován příspěvek na částečnou úhradu nákladů chráněného pracovního místa.

Ministerstvo práce a sociálních věcí, název útvaru, adresa

tel: xxx xxx xxx, e-mail: jméno@mpsv.cz, www.mpsv.cz, www.noviny-mpsv.cz

Pilíř IV. Změny v zaměstnanosti – snížení administrativní zátěže

Zrušení povinnosti hlásit volná místa:

Navrhuje se zrušit povinnost zaměstnavatelů hlásit každé volné pracovní místo. Hlášení bude nově dobrovolné. Toto opatření bude v praxi znamenat nejen snížení administrativní zátěže zaměstnavatelů, ale i zvýšenou aktivitu úřadů práce při vyhledávání volných pracovních míst pro uchazeče o zaměstnání a při jednání se zaměstnavateli o možnostech vytváření nových pracovních míst.

Potvrzení o bezdlužnosti si obstará ÚP:

K žádosti o příspěvek v rámci aktivní politiky zaměstnanosti bude zaměstnavatel povinen přikládat potvrzení o tzv. bezdlužnosti jedině v případě, že nedá úřadu práce souhlas s tím, aby si potřebné údaje úřad práce zjistil sám.

Pilíř V. Změny v oblasti rodinné politiky a péče o děti

Pilíř V. Změny v oblasti rodinné politiky a péče o děti – sociálně- právní ochrana dětí

Obecně:

MPSV plánuje předložit novelu zákona o sociálně-právní ochraně dětí, se kterou budou spojeny též novely dalších zákonů (např. zákona o rodině). Posílením prevence, sociální práce s rodinami a rozvojem náhradní rodinné péče dojde ke snížení počtu dětí v ústavní péči.

Změny v kompetencích:

- Dojde k nastavení pravidel a standardů kvality práce pro činnost orgánů sociálně právní ochrany dětí na úrovni obcí a krajů.
- Dojde k zavedení institutu sociální kurately pro mládež.

Náhradní péče:

- Bude jednoznačně stanoveno, že návrh na umístění dítěte do náhradní péče není možné podat pouze z materiálních důvodů na straně rodiny.

Pilíř V. Změny v oblasti rodinné politiky a péče o děti – sociálně- právní ochrana dětí

Pěstounská péče:

- Dojde ke změnám, tak aby pěstounská péče byla profesionalizovaná a lépe vyhovovala nárokům na zabezpečení náhradního rodinného prostředí.
- Dojde k diferenciaci mezi pěstounskou péčí poskytovanou prarodiči a třetími osobami a ke stanovení max. počtu dětí u pěstouna.

Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc:

Dojde ke stanovení požadavků na kvalitu péče. Zejména bude upravena maximální kapacita těchto zařízení s ohledem na zajištění péče rodinného typu a dojde také k určení maximální doby, po kterou lze dítě v takovém zařízení umístit.

Odborná způsobilost:

Dojde ke zvýšení požadavků na odbornou způsobilost osob vykonávajících sociálně-právní ochranu dětí.

Pilíř V. Změny v oblasti rodinné politiky a péče o děti – služby péče o děti

Rodičovská výpomoc:

Záměr upravuje institut poskytování rodičovské výpomoci, tedy pečování o dítě souběžně s péčí o vlastní předškolní dítě mimo režim živnostenského zákona na základě smlouvy. Zákon klade velmi minimální požadavky s tím, že rodič nejlépe posoudí, za jakých podmínek a které cizí osobě může své dítě svěřit.

Poskytování služeb péče o děti na nekomerčním základě:

Zákon rozdělí poskytování těchto služeb na péči o velkou, střední a malou dětskou skupinu. Požadavky na kvalitu zajištěné péče se budou lišit podle velikosti skupiny. Pro malé a střední skupiny nebude platit hygienická vyhláška a požadavky na prostory pro pobyt dětí budou dostupnější.

Živnost „Péče o dítě do tří let věku v denním režimu“:

Nové podmínky odborné způsobilosti pro provozování živnosti. Mělo by být umožněno získat kvalifikaci širšímu okruhu osob.

Ministerstvo práce a sociálních věcí, název útvaru, adresa

tel: xxx xxx xxx, e-mail: jméno@mpsv.cz, www.mpsv.cz, www.noviny-mpsv.cz

Pilíř V. Změny v oblasti rodinné politiky a péče o děti – služby péče o děti

Daňové výhody:

Náklady na zajištění péče o děti zaměstnanců by měly být pro zaměstnavatele daňově uznatelné stejně jako náklady OSVČ na zajištění péče o dítě.

Rodičovský příspěvek:

U dětí starších dvou let bude rodičovský příspěvek poskytován bez ohledu na délku pobytu v zařízení péče o dítě. U mladších dětí bude limit délky pobytu v zařízení péče o dítě zmírněn.

Úhrada předškolního vzdělávání:

Bude zrušen bezplatný poslední rok předškolního vzdělávání a budou vytvořeny podmínky pro zvýšení finanční spoluúčasti zákonných zástupců dítěte na úhradě nákladů na předškolní vzdělávání.